

“Ahlat Ağacı” Filmi: Psiko-analitik Perspektiften Bir Söylem Analizi

Ziya Okan Kızılay^{1*}, Servet Bayram²

Citation: Kızılay, Z. O. & Bayram, S. (2022). Ahlat Ağacı” Filmi: Psiko-analitik Perspektiften Bir Söylem Analizi. *Türk Eğitim Değerlendirmeleri Dergisi*, 1, (1), 85-96.

Received: 10.06.2022

Accepted: 22.06.2022

Published: 30.06.2022

Publisher’s Note: Istanbul Medipol University stays neutral with regard to any jurisdictional claims.

Copyright: © 2022 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the DergiPark.

ÖZ: Bu çalışma, Freudyen psikanalizi içinde önemli yer tutan baba–oğul bağı, Anadolu kültüründe yer alan Ahlat Ağacı figürü ile eşleştirerek yine aynı ismi taşıyan bir film içinde incelemektedir. Bu bağlamda metin analizi tekniği kullanılarak filmdeki baba–oğul ilişkisi, karakterler ve sahneler psikanaliz çerçevesinde incelenmiştir. Ahlat Ağacı, üniversite eğitiminde lisansını tamamlayıp yetiştiği köye dönen ve burada yazdığı kitabını bastırarak sermayeyi bulmak için çabalayan, fakat bir yandan da babasının borçlarıyla boğuşan Sinan’ın hikayesini anlatan bir filmidir. Burada, babadan kalan borçla boğuşmak ise psikodinamik anlamda erkek evladın babasıyla kurduğu bağlardan gelen yüklerine atıfta bulunmaktadır. Film içinde yer alan “Babadan Kalan Borç”, “Kuyu Figürü”, “İdris’in Köpeği Arap” gibi metaforik olgular bu açıdan incelenmiştir. Filmde, erkek evladın babasını, erkekliğin bir figürü olarak görmesi sürecine değinilmekte ve babayla kurulan yakın–uzak ilişki örüntüsü gözler önüne serilmektedir. Sinan’ın babasından uzaklaşma ve onun gibi olmama çabaları film boyunca görülse de metaforik yönden özdeşleşme gerçekleşmektedir. Bu durum, Sinan’ın kasabasında bulunan babasının açmak için uğraştığı kuyuya inmesi ve orada su bulmaya gayret göstermesi ile sahnelenmektedir. Babadan

1 PDR Yüksek Lisans Öğrencisi; İstanbul Medipol Üniversitesi; ziya.kizilay@std.medipol.edu.tr; Orcid ID: 0000-0003-4123-085X; Sorumlu Yazar

2 Prof.Dr.; İstanbul Medipol Üniversitesi; servet.bayram@medipol.edu.tr; Orcid ID: 0000-0003-4087-3669

kalan bu mirasın aslında babadan kalma yükü eşleştirildiğini düşünürsek bu yükten de kurtulmanın bir yolu, onunla özdeşleşerek o kuyuya inmekten geçtiği mesajı verilmektedir. Film tüm yönleriyle incelendiğinde, kahramanların taşra hayatında yaşadığı var olabilme çabaları, insanlar arası etkileşimlerin faydaya göre şekillenmeleri görülür. Ayrıca farklı görüş biçimlerinin uzun soluklu diyalog sahneleriyle ele alınışı bağlamında izleyicisine düşünsel anlamda bir sorgulama sunduğu da görülmektedir. Film içinde sunulan politik-siyasi mesajlara bakmadan sadece psikoanalitik yorumlama üzerine odaklanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Nuri Bilge Ceylan, Ahlat Ağacı, Psikanaliz, Savunma Mekanizmaları, Psikanalitik Analiz*

ABSTRACT: This study examines the father-son bond, which has an important place in Freudian psychoanalysis, in a movie with the same name, by pairing it with the figure of the “Ahlat Tree” in Anatolian culture. “The Ahlat Tree” is a film that tells the story of Sinan, who returns to the village where he grew up after completing his university education and struggles to find the capital to publish the book he wrote there, but at the same time struggles with his father’s debts. Here, grappling with debt from the father refers to the burdens of the son from the bonds he established with his father in a psychodynamic sense. Metaphorical phenomena such as “Debt from the Father”, “The Figure of the Well”, “Idris’ Dog Arab” in the film have been examined in this respect. In the movie, the process of the son seeing his father as a figure of masculinity is mentioned and the close-distance relationship pattern with the father is revealed. Although Sinan’s efforts to distance himself from his father and not be like him are seen throughout the film, a metaphorical identification occurs. This situation was staged when Sinan’s father, in his town, went down to the well he was trying to open and tried to find water there. Considering that this paternal inheritance is matched with the paternal burden, we identify it as a way to get rid of this burden. When the film is examined in all its aspects, it is seen that the heroes’ efforts to exist in the provincial life, and the interactions between people are shaped according to benefits. In addition, it is seen that he offers his audience an intellectual inquiry in the context of dealing with different forms of view with long-term dialogue scenes. In this context, using the text analysis technique, the father-son relationship, characters, and scenes were analyzed within the framework of psychoanalysis.

Keywords: *Nuri Bilge Ceylan, Pear Tree, Psychoanalysis, Psychoanalytic Analysis, Defense Mechanisms*

1. Giriş

Ataerkil toplumlarda sosyolojik bağlantıların kökeninde aile ilişkileri; aile ilişkilerinin kökeninde ise erkek bireyler vardır (Cote & Levine, 2014). Mal, nesilden nesile erkek bireyler eliyle aktarıldığı için babadan oğula geçen bir veraset hali bulunmaktadır. Babaların eski devirlerden bu yana süregelen kollayıcı ve koruyucu şekildeki sembolik görevleri, günümüzde de kültürel olarak birbirlerine aktarmalı olarak devam etmektedir. Bireyler, olgunlaşıp ailelerinden uzaklaştıklarında, kendi aile süreçlerindeki daha önceden gelen aktarımların hayatlarına olumsuz anlamda yansıdığını kaçınılmaz olarak görürler (Bruzzi, 2019). Sinema ve “beyaz perde” dünyası bu tarz yansımaların, olumsuz ilişkilerin konu alındığı, bunların yorumlandığı alanlardan biri olarak gözükmektedir (Akdoğan, 2017). *Ahlat Ağacı* filmine ismini veren ahlat ise Anadolu coğrafyasının hemen hemen her bölgesinde gelişen bir ağaç türüdür. Bu ağacın doğanın sert koşullarına karşı dirençli bir özelliği vardır. Kurak arazilerde, ormanın bittiği açık alanlarda, özellikle de ormandan açılmış ekin yapılan toprakların içinde yaygın olarak görülür. Meyvesi ekşi ve tatlı bir tada sahip olup, zor çiğnenip, zor yutulmaktadır (Madak, 2012). Tanımını yaptığımız bu ağaç türü, bizlere film içerisindeki karakterlerin özellikleri için de birtakım fikirler vermektedir. Onların bu ağaçla olan benzerliği Sinan ve İdris karakterleri arasında da geçen diyaloglarda izleyiciye sunulmaktadır. Örnek olarak Sinan: “*Seni de kendimi de hatta dedemi de bazı açılardan o ahlat ağacına benzettiğim oluyor; uyumsuz, yalnız, şekilsiz.*” Bu çalışmada baba – oğul bağı ve Anadolu hayatını, kültürünü ele alan *Ahlat Ağacı* filmi ele alınmaktadır. *Ahlat Ağacı*, üniversite eğitiminde lisansını tamamlayıp yettiği köye dönen ve burada yazdığı kitabını bastırarak sermayeyi bulmak için çabalayan, fakat bir yandan da babasının borçlarıyla boğuşan Sinan’ın hikayesini anlatır. Babadan kalan borçla boğuşmak ise psikodinamik anlamda erkek evladın babasıyla kurduğu bağlardan gelen yüklerine atıfta bulunur (Waldoff, 1975). Bu sebeple bu çalışmada baba – oğul ilişkisinin psikanalitik anlamda ilişkisi Freud’un Oedipus teorisiyle birlikte analiz edilmektedir. Freud’a göre erkek çocuklar babalarından hem nefret ederler hem de onlara hayranlık beslerler. Bu anlamda, S. Freud’un kuramında erkek çocuklar, babalarını kendileri için hayatlarında oluşan olumsuzlukların sebebi olarak görürler (Freud, 1961). Çalışmada metin analizi tekniği kullanılarak filmdeki baba – oğul ilişkisi ve sahneler psikanalitik çerçevede incelenmektedir.

2. Psiko-Analitik Perspektiften İçerik Analizi

2.1. Psikanaliz Işığında Baba Figürü

Oedipus karmaşası ya da kompleksine göre erkek çocuğu annesine duyduğu ilgi nedeniyle babasını kıskanmaktadır ve ona karşı hem sevgi hem de nefret gibi çifte değerli duygular beslemektedir. Freud açısından, erkek evlatların dünyasında babalarında yüce bir güç vardır, fakat anneye karşı duyulan ilgi, babalarını yok etme arzusu hissetmelerinin sebebi haline gelmektedir. Freud, Totem ve Tabu isimli eserinde “anne, erkek çocuğun fikri manada birinci sevgi objesi olduğundan dolayı çocuk, anneye karşı duyduğu düşünceleri ve hislerini kendi içinde baskılamaya çalışmaktadır” demektedir (Freud, 1913 aktaran İhsan, 2008:125). Annesinin yalnızca kendisine ait olmasını dileyen ve babasını da bu dileğinin karşısında ona mâni olduğunu düşünen erkek çocuk, baba ve anne uzak kaldığında rahat etmektedir. Bu seviyede, babanın kendi arzularının karşısında bir mâni olduğunu düşünen erkek çocuk babaya da sevgisini belirtir. Bu çift değerli duygular, erkek çocuğun bilinçdışında devamlı bir şekilde beraber olmaktadır. Freud’a göre babanın var olan figürü altı yaş öncesi yani pre-öedipal zamanda sevecen bir özdeşleşme figürü şeklinde meydana gelir (Jung, 2013; Friedman &Downey, 1995). Cinsel kimlik evresinde çocuk, kültürün kurallarına uymaya başlar ve ayrıca bu dönemde bilinçdışı yapıları. Freud’un Oedipus kompleksi olarak isimlendirdiği bu evrede, baba ve çocuk ilişkilerindeki engellerin sebepleri yer alır ve bu durumun sağlıklı hale kavuşamaması ilerleyen yaşamın nevrotik semptomlarına sebebiyet verir (Freud,1924 aktaran İhsan, 2008: 154).

2.2. Babadan Kalan Borç ve Kuyu Figürü

Filmin ana karakterlerinden olan Sinan, köye gelir gelmez babasının yüküyle karşı karşıya kalır. Babasının çeyrek altın olarak borç yaptığı kuyumcu, Sinan’la babasının borcundan dolayı sohbet eder. İdris’ten köpeğini (Arap) borcuna karşılık daha evvel isteyen kuyumcu İdris’in kendisinin isteğini kabul etmediğini söyler. Sinan ise babasının köpeğe olan ilgisini, sevgisini filmde şöyle aktarır: “*Milyon versen vermez, bağları var onların*”. Babadan kalan borç aslında burada bir metafor olarak düşünülebilir. Babanın, çocuk üzerindeki yükü, onun üzerindeki çifte değerlilik duygusu (çocuğun bilinçdışı durumundan gelir), çocuğun babayla olan ilişkisinden oluşan mesuliyet durumuna (Bruzzi, 2019) bir göndermedir.

Kuyu metaforu ise baba – oğul ilişkilerinin bilinçaltı bağlarını betimleyen bir imgedir. Örneğin, Firdevsi’nin Şehname ’sinde geçen bir bölüm şöyledir: Karakterlerden biri olan Mahmut Usta’nın kuyunun diplerinde su bulmaya gittiği

bir gün, kuyunun ağzına kadar gelen, kovayı kancaya takamayan Cem, içi dolu kovanın kuyuya düştüğünü görür. Babası gibi yerine koyduğu Mahmut Usta'yı o halde bırakır ve kuyudan ayrılır. Mahmut Usta'yı öldürmüş olduğunu düşünerek hayatına devam eder. Hem oedipus kompleksinde geçen hem de Şehname gibi yerlere metafor olarak alınan bu kuyu filmde de İdris karakterinin kendisini kanıtlama çabasıyla sunulmaktadır. İdris, her hafta o kuyuya iner, şu çıkmaz dedikleri o kuyudan suyun çıkacağını çevresine, özellikle de babasına kanıtlamaya çalışır. İdris'in her ne olursa olsun çevresinin inançsızlığına karşı duruşu ve o kuyudan su geleceğine inanması ise bizlere umut motifinin de verildiğini göstermektedir.

2.3. İdris'in Köpeği 'Arap'

Arap'ın politik, kültürel bir çerçevede 'hiç' ya da 'hiç' in' bir üstü olarak tarif edildiği söylenir (Said, 2001). Bu kavramdan yola çıkarak İdris'in köpeği Arap'ta, İdris'in varlığı ile ilişki kuran bir imgeyi bizlere sahneler. Bir yandan da bunu Batı ve Doğu ilişkisi ile de düşünebiliriz. Batı'nın Doğu'yu kendinden daha altta görmesi, ona inanması, iyi olan tarafın kendisi olduğunu düşünmesi eklenebilir (Shanker, 2006). İşte bunu metaforik bir açıdan ele aldığımızda köpeğin ismi, sosyal ve kültürel çerçevede İdris'in değersiz hissiyatını ve hakirliğini pekiştiren bir görev gördüğü söylenebilir.

2.3. İnkâr Savunma Mekanizması

Sinan: "Mahzende eski bir dolap vardı, o duruyor mu?"

Dedesı (İdris'in babası): "Bilmem ninene sor."

Sinan: "Ninem öldü dede."

Yukarıdaki sahnede Sinan'ın dedesinde bir inkârın olduğunu ya da var olabileceğini görmekteyiz. Karısının ölümünü kabullenemeyişi, sanki yaşıyormuş gibi cümle kurması bize bunu yansıtıyor. Bu mekanizma, benlik için tehlike oluşturabilecek bir uyarının yok sayılması, görmezden gelinmesidir. Başa gelen olaylarda durumlara karşı bunu kabul etmeme, durumu içselleştirememe gibi düşüncelerle karşımıza çıkar (Jones, 1938).

2.4. Kaçış Mekanizması

Kaçış mekanizmasının filmdeki yansımalarına geçmeden önce savunma mekanizmalarından biri olan inkâr mekanizmasıyla benzerlik taşıdığını söyleyebiliriz. İnkâr, zorlayıcı olaylarla, bu tarz durumların hiç gerçekleşmediğini varsayarak başa çıkma mekanizmasıdır. Bu mekanizma çoğunlukla dış dünyadan gelen tehlikeler ile baş etmede kullanılan bir savunma mekanizmasıdır (Bora, 2019). İdris karakterini filmde hemen hemen esprili ve güler yüzlülüğü ile gö-

rüyoruz. Söylenen laflara ve gelen olumsuz ithamlara rağmen hep gülerken cevap vermeye yatkın halde olduğu sergileniyor. Böyle bir durum bize, İdris'in gülmelerinin bir kaçış mı, sığınılacak yer mi sorularını sormamıza neden oluyor. Bu gülme durumu Freud'a göre bireyin başkaları tarafından aşağılanmaktan kendini soyutlaması olayıdır (Jones, 1938). Bu yönden bakacak olursak ise İdris bunu itibarını kaybetmesiyle, ailesinin gözünde bir değerinin kalmayıyla seyirciye geçiriyor. Sinan da bir bakıma, babasının ganyan alışkanlığını bu tarz bir durumun sebebi olarak gördüğünü şu şekilde açıklar: "hayatın saçmalığına karşı bir başkaldırı onunkisi". İdris, hayatında ulaşamadığı zaferleri, kumar ile kazanabileceği ümidini taşır. Filmin sonunda köy evinde sohbet eden Sinan ve İdris, birkaç sahne sonra rüya ile karşımıza çıkıyor. O sahnede Sinan kuyuda asılı olarak görünüyor ve bir intihar görüntüsü anlık da olsa kafaları karıştırıyor. Fakat sonradan rüya olduğu hemen anlaşılıyor. Bu Sinan'ın ölüm sahnesi bizlere ödipal dönem için atıf hakkında bilgi vermektedir. Yani babaya karşı duyulan çift değerli duyguların içine suçluluk duygusunu da alacak olursak kastrasyon kaygısı da kaçınılmaz olacaktır. Yani arzuların doyumundan sonra kastrasyon kaygısıyla birlikte gelen ceza beklentisi bu sahnede imgesel olarak güzel bir şekilde yansıtılmıştır.

2.5. Sahneler Bazında Filmin Genel Değerlendirmesi

Filmin ana karakterlerinden olan Sinan, üniversiteyi bitirmiş bir genç olarak kasabasına geri döner. Üniversite hayatında ise yazdığı da bir kitap vardır ve film boyunca bu kitabı bastırabilmek para bulma uğraşı verir. İlk olarak bunun için belediye başkanına gider ve ona kitabını anlatır. Kitabında ahlat ağacından bahsettiğini, kitabını belli bir edebi kaygıyla dramatize ettiğini ve hiçbir ideolojinin etkisinde kalmayarak yazılan samimi itiraflar olarak başkana kitabını anlatıyor (Akdoğan, 2017). Başkanın, babasına yönelik sorduğu sorulara ise de çekinerek ve utanarak cevaplar verir. Sonrasında ise Sinan, ona çeşitli bahaneler sunan ve konuyu değiştiren belediye başkanından maddi destek alamaz. Belediye Başkanı onu, bu tarz projelere yardımlarda bulunmuş kum ocağı sahibi İlhami'ye yönlendirir. Oysa İlhami, edebiyat yapıtları için sponsorluk vermekle asla ilgilenmemektedir.

O aşında belediye ile arasını iyi tutup kazanç sağlayacağı projelere destek vermiştir. Onunla da görüşmeye giden Sinan, kumcu ile olan konuşmalarında ise maddi kaynak bulamayacağını anlar. Sinan karakterinin buralarda otoriteye karşı eleştiri içerisinde olduğunu ve onlara karşı olumsuz duygular beslediğini görmekteyiz (Töle, 2019). Bunu da yine şu sözlerinden anlamaktayız: "Sevmiyorum insanları, sevemiyorum ne yapayım, tahammülüm yok, katlanamıyorum."

Hatice ile Sinan'ın suyun başında denk gelme sahnesinde ise Nuri Bilge Ceylan sinemasında karşımıza çıkan doğallığın ön planda olduğunu, yaprak hışırtılarının, rüzgâr sesinin herhangi bir sinematik bir yapay güzellik algısı olmadan seyirciye yansıtıldığını görmekteyiz (Akbulut, 2005). Sinan burada Hatice ile konuşmasında şöyle söyler: "Sevmiyorum buraları, dar kafalı, hoşgörüsüz, bezelye taneleri gibi birbirine benzeyen bir sürü insan." Bu ifaden de yine Sinan'ın içindeki var olan öfke durumunu yansıttığını görebilmekteyiz. Hatice karakterine bakacak olursak ise Sinan'ın annesi olan Asuman ile ayrı karakter, iki farklı görüşteki kadınlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Hatice'nin şehre, ışıltılı hayata olan ilgisi, köy hayatından bıkmış hali seyirciye yansıtılıyor. Asuman ise yaşadığı her şeye karşılık yine de bu hayatı seçeceğini, İdris'le evleneceğini oğlu Sinan'la bunu konuşmalarında görüyoruz. Ters karakter olmalarının dışında Asuman'ın kader motifi ile bağdaştığını söyleyebiliriz.

Sinan karakterinin içinde var olan yıkıcı gücü, öfkeyi sahnelerde yer yer görmekteyiz. Polis olan arkadaşı ile yaptığı telefon konuşmasında şöyle söylüyor: "Diktatör olsam buraya bomba atarım." Polis arkadaşı da şöyle bir cümle kurarak sohbeti devam ettiriyor: "Ezilmişliğin stresini insanlardan alıyoruz, ne yapalım." Sinan ve arkadaşı ezilmişliği gören, kasabadaki zorluklarla mücadelenin farkında olan ve kapitalist sistemin sebep olduğu sınıfsal farklılığı görmüş iki birey olmalarına rağmen kendi ezilmişliklerini, bir başkaları üzerinden atmaya çalışmaktadır. Sinan'ın öfkesini, yazar Süleyman ile olan konuşmasında da bir kez daha görmekteyiz. Konuşmalarında gerçeklerle yüzleşmenin önemli olduğunu Sinan karakteri için görmekteyiz. İlerleyen konuşmalarında ise artık Süleyman'ı dalgaya almaya başlayan Sinan ona "Yazma ya ne olacak ki, sanki önemli bir şey!" diyerek belki de dedesinin babasına yaptığını, burada o da başkalarına yapmaktadır. Sinan'la Süleyman'ın hararetle konuşmasından sonra ise yolda giderken köprüünün üstünde dururlar ve Sinan köprüde bulunan kolu kırılmış heykeli suya atar. Bu sahnede bir kez daha Sinan'ın içindeki yıkıcı gücün, öfkenin devrede olduğunu söyleyebiliriz.

İdris'in tarlada bulunan ağaç altında uyuya kaldığını gördüğümüz sahnede ise Sinan uzaktan babasının yerde yattığını görür fakat onun öldüğünü düşünerek etrafa bakar ve kontrol ederek oradan uzaklaşmaya çalışır. Fakat hemen sonra ise babasının yanına giderek yüzünün karıncalarla kaplı olduğunu ve uyuya kaldığını fark eder. Bu sahne bize Sinan'ın içindeki babayı öldürme arzusunun onu rahatsız ettiğini göstermektedir. Bu öldürme arzusu Sinan'ın rüyasında bir kez daha karşısına çıkar. Rüyasında ahlat ağacının dalına bir iple asılmış ve her yerini karıncalar sarmış bebeği görür. Bu rüya aslında dedesinin anlattığı hikâyeden gelmektedir. Belki de babası, dedesinin anlattığı hikâyede ölseydi

bu çile ve sancılar çekilmeyecekti. Tüm bu çabalardan sonra Sinan, filmin sonuna doğru kitap parasını bulmanın yolunu, babasının köpeği Arap'ı satarak bulur. Bu davranışı ile kaçmak istediği, olmak istemediği babasına ait özelliklere bürünmeye başladığının (Friedman & Downey, 1995) farkında değildir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, beyaz perdenin baba – oğul ilişkisine yönelik örneklerinden biri olan Ahlat Ağacı filmi incelemeye alınmış; hikâyede yer alan erkek evlat olan kahramanın babasıyla olan ilişkisi, psikanalitik kurama dayandırılarak incelenmiştir. Makale, psikanalizin de tartışma konularından biri olan baba – oğul ilişkisinin filmdeki ele alınışını incelemektedir ve ağırlıklı olarak Freudyen psikanalizden beslenmektedir. Filmde, erkek evladın babasını erkekliğin bir figürü olarak görmesi sürecine değinilmektedir ve babayla kurulan yakın – uzak ilişki örüntüsünü gözler önüne serilmektedir. Sinan'ın film boyunca babasından uzaklaşma ve onun gibi olmama çabaları görülse de metaforik yönden özdeşleşme gerçekleşmektedir, bu da Sinan'ın kasabasında bulunan babasının açmak için uğraştığı kuyuya inmesi ve orada su bulmaya gayret göstermesi ile sahnelenmektedir. Babadan kalan bu mirasın aslında babadan kalma yükü eşleştirildiğini düşünürsek, bu yükten de kurtulmanın bir yolu onunla özdeşleşerek o kuyuya inmekten geçmektedir. Film tüm yönleriyle incelendiğinde kahramanların taşra hayatında yaşadığı var olabilme çabaları, insanlar arası etkileşimlerin faydaya göre şekillenmeleri, farklı görüş biçimlerinin uzun soluklu diyalog sahneleriyle ele alınışı izleyicisine düşünsel anlamda bir sorgulama sunmaktadır. Bu çalışmada, psikoanalitik kuram içinde ifade edilen görüşler, “Ahlat Ağacı” filmi içindeki sahnelerle ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Bu şekilde kuramın somut örneklerle özellikle öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılabilmesi hedeflenmiştir. Kuşkusuz aynı filmin başka kuramlara göre veya başka bakış açıları ile yorumlanması yapılabilir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, H. (2005). *Nuri Bilge Ceylan Sinemasını Okumak: Anlatı, Zaman, Mekân*. İstanbul: Bağlam.
- Akdoğan, Ö. G. (2017). Popüler Sinemada Oedipus: Vay Arkadaş ve Düşün Dernek'te Babalar ve Oğullar Üzerine. *Sinecine: Sinema Araştırmaları Dergisi*,8(1), 79-97.
- Bora, A. (2019). *Çocukluk Çağı Örselenmelerindeki Savunma Mekanizmaları ve Duygu Düzenleme Güçlüğüünün Borderline ve Narsisistik Kişilik Örgütlenmeleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi* (Yayınlanmış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı.

- Bruzzi, S. (2019). *Bringing Up Daddy: Fatherhood and Masculinity in Postwar Hollywood*. Bloomsbury Publishing.
- Cote, J. E., & Levine, C. G. (2014). *Identity, formation, agency, and culture: A social psychological synthesis*. Psychology Press.
- Freud, S. (1913). *Totem ve Tabu*, Çeviren H. İhsan (2008), Ankara: Alter.
- Freud, S. (1924). The passing of the Oedipus complex. *International journal of psycho-analysis*,5, 419-424.
- Freud, S. (1961). The dissolution of the Oedipus complex. In *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925): The Ego and the Id and Other Works*(pp. 171-180).
- Friedman, R. C., & Downey, J. I. (1995). Biology and the oedipus complex. *The Psychoanalytic Quarterly*,64(2), 234-264.
- Jones, E. (1938). The Ego and the Mechanisms of Defence: By Anna Freud. (International Psycho-Analytical Library. Hogarth Press, London, 1937. Pp. 196. Price 9 s. *International Journal of Psycho-Analysis*,19, 115-146.
- Jung, C. G. (1913). The theory of psychoanalysis. *Psychoanalytic Review*,1(1), 1-40.
- Madak, D. (2012). *Ah'lar Ağacı*. İstanbul: Metis.
- Said, E. (2001). *Şarkiyatçılık. Batı'nın Şark Anlayışları*, Berna Ülner, (çev.), Metis.
- Shankar, S. (2006). Edward Said: Criticism and Society/Freud and the Non-European/Humanism and Democratic Criticism. *MELUS*, 31(4), 226.
- Töle, H. M. (2019). Ahlat Ağacı ve Var-Kalma Çabası. *SineFilozofi Dergisi*, Özel Sayı (1), 5-25.
- Waldoff, L. (1975). The Father-Son Conflict in Prometheus Unbound: The Psychology Of a Vision. *Psychoanalytic Review*,62(1), 79-96.

“The Wild Pear Tree” Film: A Discourse Analysis Using Psycho-analytic Perspective

Extended Abstract

This discourse analysis study examined the father-son bond, which has an important position in Freudian psychoanalysis, in a movie with the same name, by pairing it with the figure of the “Ahlat Tree” in Anatolian folk cultural mosaic. The movie tells the story of Sinan, who returns to the village where he grew up after completing his undergraduate education at a university out of town. He struggles to find the resources to publish his book that he wrote there, but at the same time faces challenges of his father’s debts. Here, grappling with debt from the father refers to the burdens of the son from the bonds he established with his father in a psychodynamic sense. Metaphorical phenomena such as “Debt from the Father”, “The Figure of the Well”, “Idris’ Dog Arab” in the film have been examined in this respect in this intergenerational sense. In the movie, the process of the last seeing his father as a figure of masculinity is mentioned and the close-distance relationship pattern with the father is revealed. Although Sinan’s efforts to distance himself from his father and not be like him are seen throughout the film, a metaphorical identification occurs. This situation was staged when Sinan’s father, in his town, went down to the well he was trying to open and tried to find water there. Considering that this paternal inheritance is actually matched with the paternal burden, we identify it as a way to get rid of this burden. The psychoanalytic interpretation of the father-son relationship was analyzed together with Freud’s Oedipus theory (Freud, 1961). Indeed, according to Freud, boys both hate and admire their fathers. They also see their fathers as the cause of the negativities in their lives (Jung, 1913; Freud, 1924). When the film is examined in all its aspects, it is seen that the heroes’ efforts to exist in the provincial life, and the interactions between people are shaped according to benefits. In addition, it is seen that he offers his audience an intellectual inquiry in the context of dealing with different forms of view with long-term dialogue scenes. This study focuses only on interpretation with psychoanalytic perspective, without paying attention to the political messages presented (i.e., it has radical tone, confronting the growing

influence of religion and intergenerational dispute with subtly). Using discourse analysis technique, the father-son relationship, characters, and scenes were examined within the framework of psychoanalytic analysis. In this way, it is aimed that the theory can be better understood in application on a context specific concrete example, especially by students. Undoubtedly, it is possible for the same film to have quite different interpretations according to other psychological theories or from different perspectives. The film is made by Nuri Bilge Ceylan in 2019. The Wild Pear Tree sets a discursive setting with philosophical-existentialist meanings. The characters search for meaning, truth, purpose and insight to facilitates conversations to probe the absurdity of life's central questions. The Wild Pear Tree is an unusual film that captures the trial and tribulations of a person who is intelligent, aware, and conscious but depressing at times.

